

"Tunga och smutsiga vältrar ni er över poethjärtats fjäril"

Majakovskij — trött och något modfärd — på sin utställning i februari 1930.

Den 19 juli i år var det åttio år sedan Majakovskij föddes och jubileet firades i Sovjetunionen med en tung pompa som var poeten själv helt främmande då han levde.

Glädjande är emellertid att Majakovskijs egen sista retrospektiva utställning av sina verk — "20 års arbete" — från 1930, nu åter visas, skriver **BENGT JANGFELDT**

"Jag skänker er dikter, glada som Bi-ba-bo, och nödvändigt vassa som tandpetare!"

VVLADIMIR Vladimirovitj Majakovskij är död sedan 43 år. I likhet med många andra döda berömdheter utsätts han ständigt för nya övergrepp, och nya profitörer strömmar hela tiden till för att ta honom på entreprenad.

Så här ett halvt sekel efter hans död dyker folk upp som gubben i lådan och förklarar sig ha varit hans närmaste vänner; memoarer

detta är alltför starkt knutet till den modernistiska traditionen och stör bilden av Majakovskij som den socialistiska realismens stamfader inom poesin.

ATT FÖRFATTAREN Konstantin Simonov till åttiårsdagen lyckats återuppliva Majakovskijs sista retrospektiva utställning av sina verk — "20 års arbete" från 1930 — måste mot bakgrund av denna syn på Majakovskij — som är den regerande — ses som en veritabel bragd. Visserligen motarbetades Simonov en del, men utställningen blev klar i tid och visas nu i Författarförbundets hus i Moskva, i

samma lokaler som 1930.

Att det varit möjligt att åter skapa utställningen så här långt efteråt beror på att Majakovskij på sin tid donerade den till Litteraturmuseet. Med hjälp av katalog och fotografier har man därför kunnat göra "20 års arbete" exakt som den var i februari 1930.

TILL "20 års arbete" samlade Majakovskij ihop allt han hade gjort inom alla verksamhetsområden: där finns hans diktböcker (ca 100), tidskrifter han medverkat i eller redigerat, filmaffischer (Majakovskij gjorde ju flera filmer), ROSTA-fönster och reklamslogans, hans anteckningsböcker, med mera — allt som allt ungefär 350 utställningsföremål.

MAJAKOVSKIJ ÄR inte BEGRIPLIG

Under de sista åren av sitt liv anklagades Majakovskij allt oftare för att vara "obegriplig för massorna", avantgardistisk och småborgerlig. Beskyllningarna kom främst från den mäktiga proletärförfattarorganisationen RAPP, men också från unga entusiaster som i kollektivistiskt nit krävde att Majakovskij skulle skriva "enklare", så att alla förstod.

MAJAKOVSKIJ, som aldrig var rädd för polemik utan tvärtom sökte den, satte därför som rubrik över en av montrarna:

MAJAKOVSKIJ ÄR inte BEGRIPLIG FÖR MASSORNA varvid "inte" med flit var skrivet med små bokstäver. Under detta påstående satte han så upp mängder med urklipp från olika små lokal-tidningar där hans dikter varit tryckta. Med detta ville han visa att han tog kritiken på allvar och att det verkligen var en hjärtesak för honom att bli förstörd av "massorna".

Alla dessa klipp visade ju också att han lästes av människor i hela landet och inte bara av en liten krets av storstadssintellektuella.

UTSTÄLLNINGEN "20 års arbete" sätter kritikerna på plats i dag lika väl som för 43 år sedan. När den nu visas med anledning av Majakovskijs åttiårsdag måste det betraktas som en triumf för den historiska sanningen.

"20 års arbete" återställer, kan man säga, balansen mellan dem som vill ge en uttömmande bild av en av århundradets stora poeter och de krafter som gör sig en karriär på att medvetet operera bort hälften av hans liv och verk.

Majakovskijs livsledsagarinna Lili Brik i samspråk med poeten Urin på utställningen "20 års arbete" i juli 1973.

VLADIMIR Vladimirovitj Majakovskij är död sedan 43 år. I likhet med många andra döda berömdheter utsätts han ständigt för nya övergrepp, och nya profitörer strömmar hela tiden till för att ta honom på entreprenad.

Så här ett halvt sekel efter hans död dyker folk upp som gubben i lådan och förklarar sig ha varit hans närmaste vänner; memoarer skrivs som har föga eller intet med verkligheten att skaffa. Historien förvrängs, och ur denna mangling kommer fram en utslätad Vladimir Majakovskij, revolutionens praktgrabb, poesins Sven Dufva som med fast blick och käke av stål djärvt svingar högernäven i luften.

DEN 19 JULI firades i Sovjetunionen åttiårsdagen av Majakovskijs födelse, med en tung pompa, som poeten själv stod helt främmande för på sin tid. Den bild av Majakovskij som gavs var, milt talat, slätkammad. I ett tungt vägande tal sade poeten Sergej Narovtjatov: "Futuristen Majakovskij finns inte — vad som finns är den store poeten Vladimir Majakovskij".

Denna misslyckade kvickhet sammanfattar på ett utmärkt sätt striden kring Majakovskijs verk.

DE KONSERVATIVA litteraturforskarna i SSSR vill helst glömma bort — och gör sitt bästa att förtiga — att Majakovskij en gång i tiden, under den rysta futurismens ungdoms- och blomstringsår, gick omkring på gatorna med ansiktet målat, i gul kofta och med rädisa i kavajuppslaget; att han skrev futuristiskt urbanistiska dikter, förolämpade sina åhörare för deras "slappa fläsk" och resterna av kålsoppa i mustascherna och framställde sig själv som framtidens store poet, "vacker, tjugutvå år gammal".

Denna rebelliska anarkism, detta trotsigt självsäkra framhävande av det egna jaget, hela denna strävan att "épater le bourgeois" — allt